

PHILODEMUS
On Methods of Inference

Ed. With Translation and Commentary by Phillip Howard De Lacy and Estelle Allen de Lacy. Bibliopolis, Nàpols 1978, 230 pp.

El volum que comentem inicia una nova col·lecció, dirigida per Marcello Gigante, que amb el nom «La Scuola di Epicuro», i sota els auspicis del «Istituto Italiano per gli Studi Filosofici», pretén fer-nos accessibles les obres conservades als Papyrus d'Herculà. Aquest és un projecte que s'havia fet necessari i era urgent realitzar, car les edicions ja existents d'alguns dels Papyrus Herculanesos són antigues, i a més de resultar actualment molt difícils de trobar, atesa la metodologia emprada —els papyrus no foren sempre consultats directament—, no podien, ni tampoc no fou aquesta la intenció dels editors, considerar-se definitives.

El propòsit d'aquesta nova col·lecció és de proveir l'estudiós de filosofia antiga d'un material força abundant, les obres retrobades a la biblioteca de la «Villa dei Papiri» d'Herculà, la importància del qual no ha acabat de poder ser ben avaluada a causa de la poca difusió i a la dificultat d'accedir als documents originals. Per aquest motiu els volums de «La scuola di Epicuro», sense renunciar al màxim de rigor filològic possible quant a l'edició del text grec, ens ofereixen també una llarga introducció, un índex dels termes grecs i una acurada traducció.

L'obra escollida per al primer volum és el *De signis* de Filodem, potser el

Papyrus Herculanès més ben conservat de tots i un dels més interessants. El *De signis*, un dels pocs tractats antics de lògica que posseïm, ens explica el mètode inductiu preconitzat pels epicuris. Escrit cap a la meitat del s. I a C. està concebut com un *organon* que, a més de l'elaboració d'un mètode empíric oposat al racionalisme estoic, conté la teoria epicúria de la percepció i la del coneixement.

Els editors Phillip i Estelle De Lacy havien ja publicat el *De signis* l'any 1941 com un volum monogràfic de l'*American Philological Association*, però sense haver pogut examinar personalment el papyrus. En la present reedició el text ha estat enriquit per les observacions que els De Lacy realitzaren personalment el 1961, i les més recents del professor M. Gigante, la doctora F. Longo i la doctora A. Tepedino, que també s'han encarregat de posar al dia la bibliografia de les notes.

Els volums de «La Scuola di Epicuro» aporten com a novetat la presentació del text grec de forma continuada, sense reproduir la disposició en columna pròpia del papyrus. Aquest fet crea en el lector modern una sensació de normalitat que ha de contribuir, crec, a fer més fàcil el seu apropament a l'obra.

Cal assenyalar també, com un detall important, que els volums d'aquesta col·lecció tenen una presentació molt acurada que en fa la lectura molt agradable.

Montserrat Jufresa